

Handläggare: Krisztina Buki
Telefon: 08-508 21 079

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2010-10-28

Gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholm

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Charlotte Svensson
Stadsdelsdirektör

Eva Folke
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Äldrenämnden har tagit fram ett förslag till värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad samt en beskrivning om hur verksamheterna kan inarbeta den. Värdegrunden har sin utgångspunkt i regeringens proposition och är i överensstämmelse med föreslagen lagändring.

Värdegrunden lyder: *Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.*

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en gemensam värdegrund för äldreomsorgen inom Stockholms stad, då den bedöms utgöra en bra grund på vilken de olika verksamheterna inom äldreomsorgen vilar på, såväl de kommunala som de som drivs på entreprenad åt staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och serviceavdelningen i samverkan med verksamhetsområdet för vuxna, funktionsnedsatta och äldre. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet den 21 oktober 2010 och samverkan har skett i förvaltningsgruppen.

Bakgrund

Den 25 februari 2010 lämnade regeringen en proposition till riksdagen ”Värdigt liv i äldreomsorgen” (2009/10:116). I propositionen behandlas betänkandet ”Värdigt liv i äldreomsorgen (SOU 2008:51) och betänkandet ”Bo bra hela livet (SOU 2008:113) samt ”I den äldres tjänst” (SOU 2008:126).

Regeringen föreslår att det införs en bestämmelse i socialtjänstlagen (SoL) om en nationell värdegrund för äldreomsorgen: *Socialtjänstens verksamhet, som rör omsorg om äldre, ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.*

Värdigt liv och välbefinnande är centrala begrepp i värdegrunden. Begreppet värdigt liv har en övergripande karaktär och kan enligt propositionen innebära sådant som privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet, individanpassning, insatser av god kvalitet och gott bemötande av den äldre personen och hennes eller hans närstående.

Regeringen föreslår också att det införs en bestämmelse i SoL om att den äldre personen, så långt möjligt, ska kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges. Bestämmelserna om valfrihet finns i 5 kap 5 § SoL.

Sammanfattning av remissen

I kommunfullmäktiges budget för år 2010 fick äldrenämnden i uppdrag dels att ta fram en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad, dels, sedan denna fastställts, att ta fram en beskrivning om hur verksamheterna kan inarbeta värdegrunden.

Med utgångspunkt i propositionens kommentarer och i överensstämmelse med föreslagen lagändring, har äldreförvaltningen tagit fram ett förslag till värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad. Värdegrunden är också i linje med den äldreplan som finns för staden.

Värdegrunden föreslås lyda: *Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.*

Implementering och uppföljning av värdegrunden

Äldreförvaltningen föreslår att värdegrunden integreras i stadens system för ledning och styrning (ILS) och konkretiseras i det praktiska arbetet. Konkretiseringen ska göras med stöd av ett vägledningsmaterial som är under utarbetande av äldreförvaltningen.

Vidare avser äldreförvaltningen att genomföra dialogmöten som stöd till stadsdelsförvaltningarnas arbete med att införa värdegrunden samt att den ska ingå som en del i ledarutbildningen för chefer.

Då staden har det yttersta ansvaret för kvaliteten i verksamheter som drivs i egen regi och för de som utförs åt staden på entreprenad, föreslås värdegrunden finnas med i förfrågningsunderlag och avtal inom äldreomsorgen.

Värdighetsgarantier

Regeringen föreslår att värdegrundsarbetet bland annat ska stödjas genom att lokala värdighetsgarantier uppmuntras i äldreomsorgen. Ett frivilligt system för värdegrundsmärkning föreslås i såväl kommunalt som enskilt bedriven verksamhet.

Förslaget om värdighetsgarantier ligger nära Stockholm stads system med kvalitetsgarantier. Äldreförvaltningen föreslår därför att verksamheter inom äldreomsorgen kompletterar kvalitetsgarantierna enligt ILS med äldreomsorgens värdegrund.

Kompensation till enskilda

Regeringen föreslår en ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter som ger kommunerna befogenhet att lämna kompensation till enskild person.

Äldreförvaltningen ställer sig tveksam till att införa en möjlighet att ge kompensation till enskilda personer. Det är bland annat viktigt att det inte uppfattas som att kommunen köper sig fri liksom att den kommunala likställighetsprincipen beaktas. Vidare framhålls att brister och synpunkter bäst åtgärdas genom dialog. Äldreförvaltningen bedömer att riktlinjer för tillämpningen inom staden behövs innan möjligheten att ge kompensation kan utnyttjas.

Finansiering

Äldreförvaltningens beräknar att kostnaden för implementeringen av värdegrunden kommer att rymmas inom ordinarie budget.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en gemensam värdegrund för äldreomsorgen inom Stockholms stad. Den utgör en grund på vilken de olika verksamheterna inom äldreomsorgen vilar på, såväl de kommunala som de som drivs på entreprenad åt staden.

Självbestämmande, individualisering, valfrihet och ett värdigt liv är goda exempel på viktiga ledord för en god äldreomsorg. Att värdegrunden implementeras och följs upp med regelbundenhet är en förutsättning för att kunna säkra kvaliteten inom såväl de egna verksamheterna som i de som drivs på entreprenad. Förvaltningen vill framhålla vikten av att den kvalitetsuppföljning som föreslås i remissen formaliseras och att ”kvalitetsmått” ingår i de manualer/blanketter som finns för verksamhetsuppföljning.

Förvaltningen ser även positivt på de informations- och utbildningsinsatser som äldreförvaltningen planerar att genomföra i samband med introduktionen av värdegrunden. Utbildningsinsatserna utgör en möjlighet för kompetensutveckling vilket i sin tur kan bidra till att bedömningarna blir än mer lika över staden.

Bilaga

Remiss; Gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholm